

## Saksutredning:

# SØKNAD OM KONSESJON FOR GJERDESÅNA KRAFTVERK I VINDAFJORD KOMMUNE - HØRINGSUTTALELSE

---

**Trykte vedlegg:** 1. Oversendelsesbrev fra NVE av 26.06.2015 (4s).  
2. Lokalisering av tiltaket (1s).  
3. Skisse over utbyggingsplanene (1s).  
4. Oppsummering av konsekvensene (1s).

**Utrykte vedlegg:**

---

## 1. Bakgrunn

Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) har i brev av 26.06.2015 sendt på høring en søknad om konsesjon for Gjerdesåna småkraftverk i Vindafjord kommune (vedlegg 1). Saken behandles etter reglene i Vannressurslovens §8. Tiltakshaver er Gjerdesåna kraftverk SUS og høringsfristen er 07.09.2015.

## 2. Saksopplysninger

### 2.1 Utbyggingsplanene

Gjerdesåna kraftverk er planlagt på nordsida av Gjerdesdalsvatnet mellom Vats og Sandeid (vedlegg 2).

Opprinnelig plan innebar utbygging av selve Gjerdesåna. Denne ble fritatt for konsesjonsbehandling av NVE i 2006. I 2007 sendte tiltakshaver endringsmelding som innebar overføring av vann fra nabovassdraget Døldå. Dette utløste krav om konsesjonsbehandling.

Nåværende plan datert 23.06.2015 omfatter 2 nabovassdrag; Gjerdesåna og Døldå der feltet fra Døldå planlegges overført til Gjerdesåna. Størrelsen på nedbørfeltene er til sammen 3,6 km<sup>2</sup>. Overføringen av Døldå er planlagt ved kote 465 gjennom et 400 mm stort rør i en lengde på ca 600 meter i sørvestlig retning.

Ved hovedinntaket i Gjerdesåna på kote 360 må det bygges en 8 meter lang og 3 meter høy dam i betong. Fra inntaket vil det bli lagt et ca 1200 meter langt rør av duktilt støpejern ned til planlagt kraftstasjon i dagen på kote 35 ved Gjerdesdalsvatnet. Røret vil bli nedgravd i hele lengden. Lengden på berørt elvestrekning er ca 1200 meter.

Uavhengig av omsøkt vannkraftutbygging er det søkt om å få bygge en ca 850 meter lang skogsveg fra eksisterende traktorvei som i dag ender på kote 175 og opp til hovedinntaket på kote 360 (vedlegg 3). Fra inntaket i Gjerdesåna er det ikke nødvendig med vei videre opp til Døldå da terrenget gjør det mulig å kjøre uten vei.

Det planlegges en minstevannføring gjennom hele året på 4,4 l/s ved inntaket i Døldå og 10 l/s fra inntaket i Gjerdesåna. Alminnelig lavvannføring er hhv. 3,8 l/s og

8,6 l/s.

Kraftstasjonen vil få en installert effekt på 1,35 MW med beregnet årlig kraftproduksjon på 3,95 GWh, hvorav 1,2 GWh kommer fra overføringen av Døldå. Utbyggingskostnaden er beregnet til ca 14 mill. NOK, tilsvarende en utbyggingspris på 3,54 kr/KWh. Overføringen av Døldå utgjør 30% av den totale kraftproduksjonen til en relativt liten merkostnad på 2,7 mill. NOK (19%).

Kraftproduksjonen er planlagt knyttet til eksisterende 22 kV nett gjennom en 250 meter lang jordkabel. Det er kapasitet i nettet til å ta imot produksjonen.

Vedlegg 3 skisserer hovedtrekkene i planlagt utbygging.

## 2.2 Konsekvenser av planlagt utbygging

Tiltakshaver har vurdert effektene av planlagt utbygging i forhold til vanntemperatur, is, lokalklima, ras, flom, erosjon, ferskvannsressurser, grunnvann, brukerinteresser (friluftsliv), rødlistearter, terrestrisk miljø, akvatisk miljø, landskap, inngrepsfrie områder (INON), kulturminner og kulturmiljø samt jord- og skogressurser.

For de fleste vurderingstemaene er konsekvensene vurdert til små negative (-1). For *terrestrisk miljø, landskap og INON* er konsekvensene satt til middels negative (-2). Det samme gjelder totalvurderingen av tiltaket.

### Terrestrisk miljø

Det er foretatt en vurdering av det biologiske mangfoldet med vekt på vegetasjon. Denne er dominert av fattige vegetasjonstyper der ingen har regional eller nasjonal verdi. En vegetasjonstype av lokal verdi (gammel fattig edelløvskog av lind) som ligger øst for Døldå vil ikke bli påvirket av utbyggingen. For øvrig karakteriseres både mose- og lavfloraen av trivielle arter. Ingen rødlistearter er påvist.

### Landskap

Tiltaket er ikke lokalisert til noe spesielt verdifullt landskapsområde, men har et viktig enkeltobjekt i landskapssammenheng, nemlig en foss i elva Døldå. Fossen som renner over blankskurte berg er godt synlig fra fylkesvei 46 når en kommer fra Sandeid. Både sommer og vinter er fossen lite synlig i perioder med lav vannføring. Etter utbygging vil periodene med lite synlig foss bli flere. Fordi fossen sprer seg ut over blankskurte berg, vil den negative effekten ved lave vannføringer likevel bli mindre enn dersom fosseløpet hadde hatt en annen utforming. I tillegg planlegges et avbøtende tiltak ved inntaket i Døldå der en vil styre overføringen slik at vann som ikke kan brukes i kraftverket slippes nedover Døldå uten overføring til Gjerdesåna.

### INON

1,3 km<sup>2</sup> av et INON-område på totalt 6,6 km<sup>2</sup> vil falle bort ved planlagt utbygging. Området ligger i tilknytning til inntaket i Døldå.

For mer utfyllende opplysninger om prosjektet vises til [www.nve/konsesjoner](http://www.nve/konsesjoner).

### 3. Fylkesrådmannens vurdering

#### 3.1 Vurderingsgrunnlag

I *Regionalplan for energi og klima* (2010) er det en målsetting at det skal produseres 500 GWh ny vannkraft fram mot 2020 fordelt med 250 GWh på små vannkraftverk og 250 GWh på større kraftverk. Det ligger inne som en forutsetning for produksjonsmålet at miljøkonsekvensene skal være akseptable.

Med en installert effekt på 1,35 MW er Gjerdesåna et småkraftverk. Prosjektet må derfor vurderes opp mot retningslinjene i *Strategidokument for små vannkraftverk i Rogaland 2014-2020* (SD-SMÅ).

Følgende retningslinjer fra SD-SMÅ er lagt til grunn i vurderingene:

#### Regionalt hovedmål

*Rogaland fylkeskommune er positiv til utbygging av små vannkraftverk der konsekvensene for annen arealbruk og naturverdier er akseptable.*

#### Landskap

*I vassdrag med fosser som har stor landskapsmessig verdi skal en være svært restriktiv med å anbefale utbygging (A3).*

Den godt synlige fossen i Døldå vil få sterkt redusert vannføring som følge av en utbygging.

#### Inngrepsfrie områder (INON)

*I øvrige INON-områder (ikke villmarkspregete områder) skal man være svært restriktiv med å tilrå utbygging som reduserer arealene (C2).*

1,3 km<sup>2</sup> av et INON-område på 6,6 km<sup>2</sup> (20%) vil miste sin status som følge av planlagt utbygging.

#### Kulturminner og kulturmiljø

Det er ikke registrert automatisk freda kulturminner innenfor tiltaksområdet samtidig som potensialet for funn av slike vurderes å være lavt.

Fylkesrådmannen vil imidlertid understreke at selv om det pr. i dag ikke er konstatert automatisk freda kulturminner i området, må eventuelle funn ved gjennomføring av tiltaket straks varsles Rogaland fylkeskommune, og alt arbeid stanses inntil vedkommende myndighet har vurdert funnet, jfr. Kulturminnelovens § 8, 2. ledd.

#### 3.2 Vurdering

Vurdert opp mot retningslinjene i SD-SMÅ har søknaden to konkrete konfliktpunkt, knyttet til hhv. inngrepsfritt område og landskap.

For tap av inngrepsfrie områder (INON) er retningslinjene i SD-SMÅ strenge, dette med bakgrunn i det store tapet av slike områder i Rogaland de siste årene. For prosjekt som medfører tap av INON skal en være svært restriktiv med å tilrå utbygging. Dersom tiltaket blir realisert, vil det føre til tap av 1,3 km<sup>2</sup> INON. Dette utgjør 20 % av et større inngrepsfritt område og innebærer en konflikt i forhold til SD-SMÅ.

Den største negative konsekvensen av tiltaket er den landskapsmessige effekten av at fossen i Døldå vil få sterkt redusert vannføring.

I følge SD-SMÅ skal en i vassdrag med *fosser som har stor landskapsmessig verdi være svært restriktiv med å anbefale utbygging*. Det vil da bli en vurdering om den aktuelle fossen har *stor landskapsmessig verdi*. I henhold til SD-SMÅ er *stor verdi* landskapsmessig knyttet til følgende kriterier:

- *Landskapselement som er spesielle, sjeldne eller særpregede nasjonalt eller regionalt.*
- *Landskapselement som har stor verdi for stedsidentitet, friluftsliv eller reiseliv.*
- *Landskapselement som er viktige for opplevelse av verdifulle kulturminner og kulturmiljø.*

En kan neppe si at fossen i Døldå kommer inn under disse kriteriene, men mer at den kan klassifiseres som et landskapselement av lokal verdi. I tillegg til minstevannføring i Døldå planlegges det som tidligere nevnt et eget arrangement ved inntaket som sikrer noe mer vann i fossen ved lavere vannføringer da en likevel ikke kan kjøre kraftverket i Gjerdesåna.

Tap av INON og sterkt redusert vannføring i fossen er vurdert til middels negativ konflikt i søknaden. Fylkesrådmannen er enig i denne vurderingen og konstaterer samtidig at konfliktnivået ellers er gjennomgående lavt. En helhetlig vurdering opp mot retningslinjene i SD-SMÅ tilsier derfor at en kan tilrå utbygging av Gjerdesåna kraftverk.

#### **Forslag til vedtak:**

1. Rogaland fylkeskommune tilrår at det gis konsesjon til Gjerdesåna kraftverk i samsvar med søknad av juni 2015.
2. Dersom det gis konsesjon, forutsetter Rogaland fylkeskommune at kulturminneinteressene ivaretas i samsvar med bestemmelsene i Kulturminneloven, jfr. saksforelegget.

Trond Nerdal  
fylkesrådmann

Christine Haver  
regionalplansjef

*Dette dokumentet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.*